OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Demokratia- ja julkisoikeusosasto **Asiantuntijalausunto**

Neuvotteleva virkamies Jasmiina Jokinen 9.9.2022

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Lausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle, hallituksen vuosikertomus 2021 ja eduskunnan hyväksymät lausumat työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaa koskevin osin (K 2/2022 vp)

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä asiantuntijalausuntoa koskien hallituksen vuosikertomusta 2021 ja eduskunnan hyväksymiä lausumia työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaa koskevin osin.

Oikeusministeriö täydentää hallituksen vuosikertomuksessa 2021 esitettyä seuraavasti:

1 Yhdenvertaisuusvaltuutetun kertomus eduskunnalle 2018 (K 6/2018 vp – EK 45/2018 vp)

Yhdenvertaisuusvaltuutetun vuoden 2018 eduskuntakertomuksen johdosta antamassaan kannanotossa eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto arvioi lainsäädännön mahdollisia muutostarpeita yhdenvertaisuuslain toimivuutta koskevan tutkimushankkeen päätyttyä.

Yhdenvertaisuuslain toimivuutta tarkastelevan hankkeen (VN-TEAS hanke) tulokset on julkaistu 25.11.2020 ja hankkeen tuloksia on hyödynnetty yhdenvertaisuuslain osittaisuudistusta koskevassa hankkeessa. Osittaisuudistusta ovat valmistelleet oikeusministeriön johtama työryhmä ja työ- ja elinkeinoministeriön johtama, työsyrjintäkysymyksiin keskittynyt alajaosto. Työryhmien mietinnöt valmistuivat keväällä 2022, ja niistä järjestettiin lausuntokierros. Tämän jälkeen valmistelua on jatkettu. Yhdenvertaisuuslain osittaisuudistusta koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syyskuussa 2022.

Postiosoite
Postadress
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax
09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet
kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

2 Tasa-arvovaltuutetun kertomus eduskunnalle 2018 (K 22/2018 vp – EK 49/2018 vp)

2.1 Riippumattoman toimielimen nimeäminen Istanbulin sopimuksen velvoitteiden toimeenpanon seurantaan ja arviointiin

Tasa-arvovaltuutetun vuoden 2018 eduskuntakertomuksen johdosta antamassaan kannanotossa (EK 49/2018 vp) eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto selvittää mahdollisuudet nimetä riippumaton toimielin Istanbulin sopimuksen velvoitteiden toimeenpanon seurantaan ja arviointiin sekä tarvittaessa valmistelee siihen liittyvät lainsäädäntömuutokset sekä antaa seuraavan nelivuotiskauden aikana selvityksen työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle Istanbulin sopimuksen velvoitteiden kansallisen toimeenpanon etenemisestä sekä yhteensovittamiselimen laatimien toimenpiteiden toteutumisesta ja niiden vaikuttavuudesta.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu on toiminut naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijana vuoden 2022 alusta alkaen, jolloin tehtävää koskeva lakimuutos astui voimaan. Yhdenvertaisuusvaltuutettu tiedotti elokuussa 2022, että toimistoon on palkattu naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan asiantuntija.

2.2 Tasa-arvolainsäädännön toteuttamisen ja valvonnan edellyttämät voimavarat ja tasa-arvotyötä tekevien kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuuksien turvaaminen

Tasa-arvovaltuutetun vuoden 2018 eduskuntakertomuksen johdosta antamassaan kannanotossa eduskunta myös edellyttää, että valtioneuvosto huolehtii tasa-arvolainsäädännön toteuttamisen ja valvonnan edellyttämistä voimavaroista sekä turvaa tasa-arvotyötä tekevien kansalaisjärjestöjen mahdollisuudet tehdä pitkäjänteistä työtä tasa-arvon edistämiseksi.

Tasa-arvovaltuutettu valvoo naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) noudattamista. Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmassa on linjattu, että ihmisoikeusongelmien tunnistamisen ja raportoinnin ongelmiin puututaan määrätietoisesti turvaamalla muun muassa erillisvaltuutettujen toiminta. Tähän liittyvä lisämääräraha mahdollistaa uuden viran perustamisen tasa-arvovaltuutetun toimistoon vuonna 2022. Oikeusministeriö seuraa tasa-arvovaltuutetun toimiston resurssien riittävyyttä.

Neuvotteleva virkamies Jasmiina Jokinen